

У оквиру министарства иностраних послова сваке државе, па тако и Министарства спољних послова Републике Србије, постоји служба која се бави конзуларним пословима. Ова дирекција координира рад наше конзуларне мреже у иностранству, помаже им у раду, прима захтеве странака када имају елементе иностраности, али истовремено, поред протокола, има главну улогу у посредовању између страних дипломатско-конзуларних представништава и наших државних органа.

Историјат - како су настали конзулати одн. конзули:

Почетак размене добара између људи условио је и појаву лица која су штитили стране трговце из других крајева: у старој Грчкој простате, касније "проксен" (еквивалент за конзула).

У Египту је грчке трговце штитио "магистрат" у својству судије, а у Риму "претор перегринис".

У средњем веку, са развојем мануфактурне трговине, установе проксена, магистрата и претор перегринис, трансформишу се у државне конзуларне представнике чије се функције проширују изван трговине, на економију уопште и делом на политику - све до 17. века када се почиње са дипломатским мисијама.

Након индустријске револуције и развоја трговине на новим основама, установа конзла поново добија на значају. Прва Конвенција која регулише статус конзула закључена је између Француске и Шпаније 1769. године, а развијају се и унутрашња законодавства у вези са овим институтом (Француски ордонанс 1781, Холандски конзуларни пословник 1786, Акт о конзуларној служби 1792. у САД).

Развој установе конзула се завршава кодификацијом конзуларног права Бечком Конвенцијом о конзуларним односима из 1963 године.

Чему конзулати служе?

Конзулати су "држава у малом".

То су општине, матичари, полиција и војни одсек у једном.

У конзулатима се пријављују новорођена деца, пријављује се склапање брака, у неким државама чак склапамо и бракове ако су оба супружника наши држављани.

У конзулатима се врши овера потписа, преко њих се прибављају изводи из матичних књига и друга уверења, тамо се може саставити тестамент или заменити пасош који је оштећен или је истекао.

Када конзулати нису надлежни да решавају по неком захтеву, као што је то случај нпр. са питањем држављанства, конзулати брину о томе да поднети захтев буде уредан и комплетан, и шаљу га надлежном органу у Републици Србији.

У конзулатима се одлаже војна обавеза регрутима у иностранству. Преко њих се контактира са Министарством одбране али и са другим државним органима.

Преко конзулата се уручују судски позиви и друга писмена. У њима се пријављује смрт и издаје спроводница ради сахране преминулог у Србију. Тамо се може добити царинска потврда на основу које се остварује право ослобађања плаћања царине ако се увозе предмети за домаћинство у Србију.

Конзулати се, на основу овлашћења наследника, брину о оставини наших грађана у иностранству и активно учествују у оставинском поступку. По окончању, преко Народне банке Србије, дозначају се средства на рачун наследника.

Конзулати су ваша прва адреса у иностранству ако се нешто непредвиђено деси. Неко ко ван земље остане без докумената или из других разлога западне у невоље, прво ће се обратити неком од дипломатско конзуларних представништава Републике Србије.

У њима, у свако доба, па чак и ван радног времена, викендом и празницима, постоји неко коме ћете се обратити ако то ситуација захтева.

Зато не тражите помоћ од сумњивих, "добронамерних" особа на неадекватним местима. Конзули за то служе.

Шта конзули не могу да ураде?

Они вас не могу избавити из затвора ако сте у складу са законима земље у којој се налазите из неког разлога лишени слободе или сте осуђени на казну затвора. Они су ту да брину да добијете исти третман као и остали грађани који се налазе у истој ситуацији, да се на вас примењују исти закони и да имате обезбеђеног браниоца по службеној дужности.

На ваш захтев, полицијски органи су дужни да вам обезбеде контакт са конзулом. Ми ћемо, уколико то захтевате, о вашем проблему обавестити родбину у земљи и прибавити детаље вашег случаја. Не можемо, међутим, да плаћамо трошкове адвоката по вашем избору, нити смо у ситуацији да дајемо кауцију ради привременог пуштања на слободу. То није пракса нигде у свету па ни код нас.

Конзули не могу имати улогу ваших адвоката и заступати вас пред правосудним органима земље пријема. Они вам могу дати правни савет у вези наших прописа или прописа земље домаћина уколико смо са њима упознати.

Шта још раде конзулати?

Поред наведеног, конзулати имају на локалном нивоу и дипломатску функцију, они су ту да унапређују политичке и економске односе, да информишу јавност, да шире културу наше земље, да помажу организовање дијаспоре и њених удружења и клубова и још много тога.